

OFERTA EDUKACYJNA PROGRAMU NIWKI NA ROK 2017

W ofercie na rok 2017 przyjęto formułę trzech obszarów tematycznych:

- I. Oferta doskonalenia dla nauczycieli placówek oświatowych na wszystkich etapach edukacyjnych.
- II. Forum wymiany doświadczeń w zakresie organizacji nauczania języka mniejszości narodowej.
- III. Zespół ds. opracowania materiałów dydaktycznych do nauczania języka mniejszości narodowej i edukacji regionalnej.

Oferta edukacyjna Programu NIWKI 2017 to trzy obszary tematyczne adresowane do:

- nauczycieli języka niemieckiego zatrudnionych w szkołach z dodatkową nauką języka niemieckiego jako języka mniejszości, w szkołach dwujęzycznych, jak i nauczycieli uczących języka niemieckiego jako obcego;
- nauczycieli przedszkoli i edukacji wczesnoszkolnej, przedmiotów humanistycznych i matematyczno-przyrodniczych w aspekcie dwujęzyczności;
- nauczycieli języków obcych, języka polskiego, historii, wiedzy o społeczeństwie, przyrody, geografii wszystkich typów szkół w aspekcie regionalizmu i wielokulturowości;
- przedstawicieli jednostek samorządów terytorialnych i innych organów prowadzących oraz dyrektorów placówek oświatowych.

Oferta powstała na bazie diagnozy potrzeb w zakresie doskonalenia nauczycieli języka niemieckiego jako języka mniejszości i nauczycieli uczących języka niemieckiego jako obcego, oraz nauczycieli różnych przedmiotów wszystkich typów szkół realizujących lub planujących nauczanie w aspekcie dwujęzyczności, regionalizmu i wielokulturowości. Analiza potrzeb w tym zakresie została przeprowadzona w roku szkolnym 2015/2016. Oferta oparta jest również na zaleceniach Rady Europy w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem następujących kompetencji:

- porozumiewanie się w języku ojczystym;
- porozumiewanie się w językach obcych;
- umiejętność uczenia się;
- kompetencje społeczne i obywatelskie;
- świadomość i ekspresja kulturalna.

Program jest finansowany ze środków Konsulatu Republiki Federalnej Niemiec oraz Samorządów Województwa Opolskiego i Śląskiego.

Udział we wszystkich formach doskonalenia jest bezpłatny dla uczestników z obu województw. Formy doskonalenia będą realizowane na terenie woj. opolskiego i śląskiego.

Ogólne założenia Programu Niwki

Posługiwanie się językiem ojczystym i językami obcymi jest podstawą sukcesu Europy. Wielojęzyczność umożliwia komunikację i zrozumienie – podstawowe elementy dające inspirację różnorodnym kulturom europejskim do podejmowania wspólnych przedsięwzięć. Z tego właśnie powodu nauczanie języka jest wartością nadrzędną. Zachęcając uczniów od najmłodszych lat do uczenia się języków obcych, nauczyciele pomagają młodym Europejczykom stać się bardziej otwartymi na inne kultury, zwiększyć swoją mobilność i możliwość kontynuowania nauki za granicą, nauczyć się współzawodniczyć na globalnym rynku pracy, stale podnosić swoją wiedzę i umiejętności związane z procesem uczenia się.

Rozumieć i być rozumianym to podstawowe potrzeby człowieka, których spełnienie jest szczególnie ważne tam, gdzie spotykają się i wspólnie żyją różne grupy narodowościowe. Dotyczy to w równej mierze mniejszości niemieckiej oraz polskiej większości.

Profesjonalne kształcenie nauczycieli języka niemieckiego jest kwestią kluczową dla wysokiej jakości nauczania tego języka i osiągnięcia przez ucznia sukcesu. Szczególnie w naszym regionie germaniści powinni stanowić przykład ludzi szanujących wartości, takie jak: otwartość na innych, tolerancja różnic kulturowych i chęć komunikowania się w języku obcym. Powinni dysponować rozległą, interdyscyplinarną wiedzą merytoryczną i metodyczną zarówno ucząc języka niemieckiego, jako języka obcego, jak i języka mniejszości narodowej.

Nauka języka niemieckiego rozpoczyna się w przedszkolu, gdzie dzieci powinny uzyskać na tyle dobre kompetencje językowe, by mogły pogłębiać naukę na kolejnych etapach edukacyjnych. Na etapie przedszkolnym rozpoczyna się również etap kształtowania pewnych postaw i kompetencji. To nie jest stricte nauczanie języka, a jedynie prowadzenie zajęć w języku niemieckim, podczas których kształtuje się i wprowadza elementy z życia codziennego, które są wyznacznikami podtrzymującymi i kształtującymi tożsamość narodową.

W naszym regionie staramy się poszerzać wiedzę o wielokulturowości Śląska. Jednym z celów Programu Niwki jest przyczynianie się do wzajemnego zrozumienia różnych grup ludności i wzbudzanie świadomości, że Śląsk ma tylko jedną – wspólną przyszłość. Śląsk jako obszar wielokulturowy, zawsze będzie odgrywać szczególną rolę w stosunkach polsko-niemieckich. Przygotowanie kreatywnych nauczycieli, którzy uczą nie tylko języka, czy innych przedmiotów, ale i funkcjonowania w wielokulturowym środowisku, to istotne zadanie Programu Niwki.

Stale rosnące wymagania edukacyjne i zainteresowanie nauczycieli doskonaleniem zawodowym w zakresie metodyki i dydaktyki nauczania języka obcego i języka mniejszości narodowej, edukacji regionalnej i wielokulturowej oraz rozumienia relacji polsko-niemieckich potwierdzają potrzebę i konieczność kontynuowania Programu Niwki przy stałym monitorowaniu potrzeb tej grupy zawodowej, ze szczególnym naciskiem na promowanie języka niemieckiego jako dziedzictwa kulturowego w kontekście regionu o silnych wielokulturowych tradycjach, doskonalenie sprawności komunikatywnych, wzbogacenie własnego warsztatu pracy czy kształtowanie kompetencji kluczowych.

I OBSZAR
OFERTA DOSKONALENIA DLA NAUCZYCIELI PLACÓWEK OŚWIATOWYCH
NA WSZYSTKICH ETAPACH EDUKACYJNYCH

Cykl I

Nauczanie języka mniejszości narodowej w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej

Cel: Rozwijanie kompetencji w zakresie metod, form i technik pracy w nauczaniu języka mniejszości narodowej w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, doskonalenie umiejętności wprowadzania elementów regionalnych – elementów niemieckiej i polskiej kultury, zwyczajów, obyczajów na zajęciach języka niemieckiego jako języka mniejszości narodowej

Nazwa formy:

1. NIKO – metody pracy z nowym podręcznikiem do języka mniejszości narodowej.
2. Wokół jednego tematu na języku niemieckim (Farbenwerkstatt/ Obstwerksatt/ Rund um Geburtstag).
3. W świecie zwierząt.
4. Jesień w zabawie, zwyczajach i na lekcjach języka niemieckiego.
5. Popołudnie z niemiecką książką.*

Rodzaj formy	Warsztaty
Adresat	Nauczyciele języka niemieckiego w przedszkolach i szkołach podstawowych (kl. I-III) oraz nauczyciele wyższych etapów nauczania zainteresowani tematyką cyklu I lub uczący na różnych etapach nauczania
Liczba godzin	96 (5 warsztatów po 8 godzin dydaktycznych i 14 warsztatów po 4 godziny dydaktyczne)
Liczba dni	19
Ilość uczestników	220 (10/15 osób w jednej grupie w zależności od warsztatów)

*10 spotkań warsztatowych poświęconych literaturze niemieckojęzycznej

Cykl II

Seminaria i warsztaty przedmiotowo-metodyczne w zakresie nauczania języka niemieckiego

Cel: Wskazanie praktycznych rozwiązań metodycznych w nauczaniu języka niemieckiego jako języka mniejszości narodowej i języka obcego, zachęcanie do poszukiwania nowych, ciekawych rozwiązań metodycznych umożliwiających przygotowanie uczniów do efektywnej komunikacji językowej

Nazwa formy:

1. „Kunterbunt im Deutschunterricht - paleta językowych różności" - wiele pomysłów i tematycznych różnorodności na lekcje języka niemieckiego.
2. „Sendung mit der Maus" immer aktuell! - krótkie filmiki serii z myszką na lekcjach języka niemieckiego.

3. Przez obraz/zdjęcie do komunikowania się w języku niemieckim.
4. Z blogami za pan brat – kreatywny nauczyciel języka niemieckiego.
5. Lekcja do góry nogami, czyli jak zastosować metodę odwróconej klasy w praktyce szkolnej.
6. Unter einem DACH - dydaktyczna wyprawa do krajów niemieckojęzycznych.
7. Bawimy się i gramy, nawet gdy prądu nie mamy – nietypowa powtórka na języku niemieckim.
8. Redagowanie gazetki/biuletynu w języku niemieckim.
9. Multimedialer Deutschlehrer: obrazy, zdjęcia, memy, czyli rzecz o komunikacji, pisaniu, dokumentowaniu i nie tylko.
10. Aplikacje na lekcjach języka niemieckiego- tworzymy komiksy, animacje poklatkowe i filmy.
11. Spektakl teatralny/kabaret/musical jako ciekawa forma spędzania czasu wolnego dla młodzieży mniejszości niemieckiej.
12. Język niemiecki metodą stacji – warsztaty tematyczne (Słownik na nudę - jak kreatywnie pracować ze słownikiem?/ Europawerkstatt)
13. Niemiecki nie samym podręcznikiem żyje! (Praca z podręcznikiem - przekleństwo czy zbawienie?)

Rodzaj formy	Seminaria i warsztaty
Adresat	Nauczyciele języka niemieckiego w szkołach z nauczaniem mniejszości narodowej niemieckiej – I, II, III etap edukacyjny oraz nauczyciele języka niemieckiego jako obcego wszystkich typów szkół
Liczba godzin	120 (2 warsztaty po 16 godzin dydaktycznych, 9 warsztatów po 8 godzin dydaktycznych, 4 warsztaty po 4 godziny dydaktyczne)
Liczba dni	19
Ilość uczestników	255 (15 osób w jednej grupie)

Cykl III

Nauczanie języka niemieckiego w aspekcie dwujęzyczności

Cel: Doskonalenie kompetencji językowych do poziomu B2, przygotowanie do nauczania dwujęzycznego: zapoznanie z planowaniem, metodami, formami i technikami pracy w nauczaniu dwujęzycznym.

1. Kurs językowy w aspekcie dwujęzyczności

Kontynuacja kursu z 2016 - 140 godzin (120 stacjonarnie + 20 online)

Drugi rok kursu językowo –przedmiotowego dla nauczycieli różnych przedmiotów (w tym nauczycieli przedszkoli i edukacji wczesnoszkolnej) pracujących w placówkach dwujęzycznych lub planujących wprowadzenie nauczania dwujęzycznego, przygotowujący do uzyskania certyfikatu Goethe Institut na poziomie B2 .

Realizacja kursu w roku 2017:

Rodzaj formy	Kurs
Adresat	Nauczyciele różnych przedmiotów (w tym nauczyciele przedszkoli i edukacji wczesnoszkolnej) pracujący w placówkach dwujęzycznych lub planujący wprowadzenie nauczania dwujęzycznego

Liczba godzin na uczestnika	140 (120 stacjonarnie: 104 kurs językowy + 16 kurs metodyczny) + 20 e-learning
Liczba dni	15 (zajęcia stacjonarne)
Ilość uczestników	12 osób w jednej grupie

Zajęcia przedmiotowo-metodyczne będą prowadzone jednocześnie w grupach:
 - edukacja przedszkolna , wczesnoszkolna i przedmioty humanistyczne (16 godzin)
 - grupa matematyczno-przyrodnicza (16 godzin)

2. Warsztaty metodyczne

Nazwa formy	Jak stworzyć innowację na lekcję dwujęzyczną z językiem niemieckim?
Rodzaj formy	Warsztaty
Adresat	Nauczyciele przedszkoli i szkół dwujęzycznych i wprowadzających nauczanie dwujęzyczne (uczący różnych przedmiotów w języku polskim i niemieckim) na wszystkich etapach nauczania
Liczba godzin	8
Liczba dni	1
Ilość uczestników	15 osób

Cykl IV

Seminaria i warsztaty przedmiotowo-metodyczne w zakresie edukacji regionalnej i wielokulturowej

Cel: Poszerzenie wiedzy o wielokulturowości Śląska, refleksja nad różnorodnością kultur i jej konsekwencji dla społeczeństwa, doskonalenie umiejętności aktywnego uczestnictwa w społeczeństwie wielokulturowym i dialogu interkulturowego na bazie obcowania z tradycją

Nazwa formy:

1. „Śląskie kontrowersje. Wybrane wydarzenia historii XX wieku z perspektywy polskiej i niemieckiej”.
2. „Polisensoryczne poznawanie Górnego Śląska w edukacji regionalnej i wielokulturowej” – poszukiwania i inspiracje.
3. Opole: stolica regionu. W 800. rocznicę lokacji miasta.

Rodzaj formy	3-dniowe seminarium połączone z warsztatami metodycznymi oraz wycieczką dydaktyczną , 2-dniowe seminarium z warsztatami oraz 1-dniowe seminarium
Adresat	Nauczyciele języków obcych, języka mniejszości narodowej, języka polskiego, historii, WOS, przyrody, geografii, sztuki wszystkich typów szkół
Liczba godzin	48 (1 seminarium 24 godziny dydaktyczne, 1 seminarium 16 godzin dydaktycznych, 1 seminarium 8 godzin dydaktycznych)
Liczba dni	6
Ilość uczestników	90 (30 osób w każdej grupie)

Cykl V

Zbliżenia polsko-niemieckie, współpraca polsko-niemiecka

Cel: Wymiana doświadczeń oraz doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie edukacji dla zrównoważonego rozwoju opartego o zasady demokratyczne, otwartości i poszanowaniu różnorodności, ukierunkowanego na rozwijanie partnerstwa z członkami i organami społeczeństwa obywatelskiego oraz kształcenie kompetencji obywatelskich współczesnego młodego pokolenia jako obywatela zintegrowanej Europy.

Nazwa formy:	Europejskie Szkoły demokracji i partycypacji.
Rodzaj formy	Seminarium międzynarodowe – (projekt zaplanowany na lata 2016-2018) - w roku 2017 jedno spotkanie w Niemczech - Nadrenia/Palatynat, drugie w Polsce – Opole/Niwki
Adresat	Dyrektorzy i nauczyciele języka niemieckiego szkół podstawowych i gimnazjum z woj. opolskiego i śląskiego, szczególnie ze szkół prowadzących nauczanie języka mniejszości narodowej oraz nauczyciele konsultanci.
Liczba godzin	48 (po 24 godziny x 2 spotkania)
Liczba dni	8 (po 4 dni x 2 spotkania)
Ilość uczestników	30 (po 15 osób z Polski x 2 spotkania) (+ 15 osób z Niemiec – jedno spotkanie w Polsce)

Planowana łączna liczba uczestników Obszaru I:
417 uczestników z województwa opolskiego
205 uczestników z województwa śląskiego
15 uczestników z Niemiec
Razem: 637

II OBSZAR
FORUM WYMIANY DOŚWIADCZEŃ W ZAKRESIE ORGANIZACJI NAUCZANIA JĘZYKA MNIEJSZOŚCI
NARODOWEJ

Cel: Ukazanie priorytetów w zakresie organizacji nauczania mniejszości narodowej, możliwości współpracy pomiędzy dyrektorami placówek oświatowych oraz przedstawicielami organów prowadzących

Nazwa formy	Forum wymiany doświadczeń w zakresie organizacji nauczania języka mniejszości narodowej
Rodzaj formy	Forum
Adresat	Przedstawiciele jednostek samorządów terytorialnych i innych organów prowadzących, dyrektorzy placówek oświatowych oraz nauczyciele języka mniejszości narodowej
Liczba godzin	8
Liczba dni	1
Ilość uczestników	60

Planowana łączna liczba uczestników Obszaru II:

40 z województwa opolskiego

20 z województwa śląskiego

Razem: 60

III OBSZAR
ZESPÓŁ DS. OPRACOWANIA MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH
DO NAUCZANIA JĘZYKA MNIEJSZOŚCI NARODOWEJ I EDUKACJI REGIONALNEJ

Kontynuacja pracy zespołu nad tworzeniem i inwentaryzacją materiałów dydaktycznych do nauki języka mniejszości narodowej i edukacji regionalnej oraz konkurs dla nauczycieli na najciekawsze materiały dydaktyczne do nauki języka mniejszości narodowej i edukacji regionalnej.

Cel: opracowanie oraz usystematyzowanie materiałów dydaktycznych do pracy na lekcjach języka mniejszości narodowej, dzielenie się dobrymi praktykami przez doświadczonych nauczycieli, inspirowanie nauczycieli do tworzenia własnych materiałów i dzielenia się nimi w ramach sieci nauczycieli języka mniejszości narodowej i edukacji regionalnej.

Planowana łączna liczba uczestników Programu Niwki 2017:
457 uczestników z województwa opolskiego
225 uczestników z województwa śląskiego
15 uczestników z Niemiec
Razem: 697

Opracowanie:

Izabela Szczepańska
Koordynator Programu Niwki